

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Стелла КЕЛЬБЯ/
_____ 2024 р.

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Загальні правничі компетентності»

Освітньо-професійна
програма:

Право

Спеціальність:

081 «Право»

Галузь знань:

08 «Право»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

юридичний

Мова навчання:

українська

Розробник:

РУСНАК Леся Михайлівна, доцент кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент

Профайл викладача

<https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/#>

Е-mail:

rysnaklesya@gmail.com

Консультації

четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Загальні правничі компетентності» є вибірковою складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 2 год., практичних занять – 6 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – залік.

Навчальна дисципліна «Загальні правничі компетентності» спрямована на отримання здобувачем необхідного мінімуму компетентностей у контексті вивчення дисципліни і надає можливість засвоїти знання з таких розділів науки як загальна теорія права, основні форми і методи критичного, аналітичного та логічного мислення. Зазначений курс спрямований на формування культури мислення, здатності орієнтуватись на ринку юридичних послуг та забезпечувати власну конкурентоспроможність, саме це визначає актуальність вивчення дисципліни «Загальні правничі компетентності».

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є модифікований специфікою змісту навчання та діяльності в правничій галузі різновид загальних навчальних компетентностей, який має багатовимірну структуру, де ключовими є такі компетентнісні виміри, як уміння мислити критично, аналітично та логічно.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальні правничі компетентності» є формування системи сучасних теоретико-методологічних вмінь аналітичного, логічного та критичного мислення на основі логіки та знань, одержаних протягом освіти на попередніх етапах соціалізації.

Основними *цілями (завданнями)* навчальної дисципліни є:

- формування здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатності застосовувати закони та правила формальної логіки;
- здатності осмислювати великі обсяги інформації, поданої в різних формах, структурувати її й робити з неї логічні висновки, порівнювати зміст різних джерел інформації, знаходити в них спільні елементи, аналогії й розбіжності тощо;
- здатності будувати формальні моделі реальних життєвих ситуацій і вміти досліджувати їх на основі дедуктивних міркувань;
- здатності аналізувати судження, міркування, аргументації, знаходити в них вади, визначати, як додаткова інформація може посилювати або послаблювати аргументацію на основі індуктивних і дедуктивних міркувань;
- здатності визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;
- здатності формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;
- здатності оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть знати: основні закони логіки (юридичної логіки) та їх роль у процесі побудови міркувань; основні форми абстрактного мислення; логічні дії, що складають основу теорії аргументації; основні логічні парадокси та наслідки їх застосування на практиці;

вміти: аналізувати судження, міркування, аргументації, знаходити в них вади, визначати, як додаткова інформація може посилювати або послаблювати аргументацію на основі індуктивних і дедуктивних міркувань; здатності визначати переконливість аргументів

у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин; здатності формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми; здатності оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

3. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу – «Юридична деонтологія», «Юридична логіка та критичне мислення». Синхронний, паралельний зв'язок може бути з такими навчальними дисциплінами, як: «Теорія держави і права», «Філософія».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 1. Визначити переконливість у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (теми 2-8).

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (теми 2-8).

РН 12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (теми 1-8).

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (теми 1-8).

РН 19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (теми 2-8).

РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (теми 1-8).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Аналітичне мислення

8 семестр

Тема 1. Основні закони та операції формальної логіки як інструменти аналітичного мислення.

Тема 2. Логічний аналіз поняття та елементи теорії множин.

Тема 3. Загальні правничі компетентності: формування та забезпечення аналітичного мислення.

Тема 4. Забезпечення аналітичного мислення: прості і складні судження.

Змістовий модуль II

Логічне та критичне мислення

8 семестр

Тема 5. Логіка дедуктивних міркувань.

Тема 6. Недедуктивні міркування в логіці.

Тема 7. Логічні основи побудови та перевірки версій.

Тема 8. Логічні основи теорії аргументації в юридичній практиці.

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Загальні правничі компетентності» та Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Загальні правничі компетентності».

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;

- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Загальні правничі компетентності»

8-й семестр

Залік:

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Здобувач повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр>. (дата звернення: 04.09.2024).
2. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. (з наступними змінами до доповненнями) : електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

Основний

3. Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна) : Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 536 с.
4. Логіка : Посіб. / М. Г. Тофтул. - К. : Вид. центр "Акад.", 2003. – 368 с. (Сер. Альма матер).
5. Павлов В.І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях : Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 408 с.

6. Гасяк О.С. Формальна логіка. Розв'язкові процедури, алгоритми, словник –довідник основних термінів і понять: Навчальний посібник. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013.– Чернівці: ЧНУ, 2013. – 474 с.
7. Тягло О. В. Критичне мислення: Навчальний посібник. – Х.: Вид. група «Основа»: «Триада +», 2008. – 192 с. – (Б-ка журн. «Управління школою»; Вип 1(61)).
8. Пауло Фрейре. Формування критичної свідомості. – Юніверс, 2022, 176 с.
9. Тофтул М.Г. Логіка: підручник / М. Г. Тофтул. – Київ: Академія, 2016. – 398 с.
10. Хоменко І. В. Логіка: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 335 с.

Додатковий

11. Алфьоров С. М. Логіка для юристів : навч. посіб. / С. М. Алфьоров, Р. В. Бараннік, Г. Г. Шпитальов. – К. : КНТ : Дакор, 2011. – 136 с.
12. Логіка: методичні рекомендації до практичних занять / укл. О.С.Гасяк – Чернівці: «Рута», 2005.
13. Логіка для юристів (кредитно-модульний курс) : навч. посіб. / В. І. Цимбалюк, Л. А. Циганчук, О. А. Мітчук [та ін.]. – Л. : Новий Світ-2000, 2011. – 216 с.
14. Руснак Л.М. // Методи розвитку юридичного мислення в процесі професійної підготовки юристів. Оpubліковано в фаховому журналі Категорії Б з Юридичних наук і Політичних наук (Наказ від 02.10.2024 № 1415 Наказ 1721 від 10.12.2924) у Випуску 7 (2025).
15. Юридична аргументація. Логічні дослідження : колект. моногр. / за заг. ред. О. М. Юркевича. – Х. : Вид. Ванченко І. С., 2012. – 210 с.
16. Тофтул М. Г. Логіка: навч. посіб. для юристів (короткий виклад). – Житомир: Житомирська облдрукарня, 2017. 222 с.
17. Жумбей М.М., Руснак Л.М., Лагодич Т.С. // Формування критичного мислення у студентів закладів вищої освіти. Оpubліковано в фаховому науковому журналі Категорії Б «Академічні студії. Серія «Педагогіка»». Випуск 1 (2025).
18. Хоменко І. В. Логіка: практикум: навч. посіб. – Київ: Юрінком Інтер, 2018. 237 с. 21.
19. Щербина О. Ю. Логіка для юристів : курс лекцій. Київ: Юридична думка, 2017. 264 с.
18. Daneci M. The Puzzle Instinct: The Meaning of Puzzles in Human Life. – Bloomington : Indiana University Press, 2012. – 269 p.
20. Perelman C., Olbrechts-Tyteca L. The New Rhetoric: A Treatise on Argumentation. Notre Dame: University of Notre Dame Press, 2009. X, 566 p.
21. Smullyan R. M. What Is the Name of This Book? The Riddle of Dracula and Other Logical Puzzles. Mineola, New York, 2015. 241 p.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Загадки для кмітливих. URL: <http://zagadki.org.ua/>.
2. Логіка. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidruchniki.com>.
3. Український логічний портал. URL: <http://logic.net.ua>.
4. Riddles with Answers. URL: <https://riddles.tips/>.
5. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <http://plato.stanford.edu/>

